

КАФЕНЕ

Веселина Седларска

След нищото

Всъбота срещу неделя Христос възкръсна и така каза, че смърт няма. В неделя сутринта интернет съобщи, че смърт има, прибрала е най-красивия от талантливите. Смъртта е лъжкия и най-добре е да нямате нищо общо с нея.

Зара е жената с най-красивите ръце и най-много шапки. Не знам на колко години е – може би на 70, може би на 90? – но маникюрът ѝ винаги е като отпреди 5 минути, а по шапките ѝ никнат цветя, каквито няма никъде по земята. Дотук с изискаността. Проговори ли Зара, хамалите от гарата си водят запуски докъде не бива да стигат. Тя цени така направо, че гори и Атанас Славов си водеше бележки. Писателят Атанас Славов сам, художник-фотографът Светлозара Курдова сама, решиха да обединят самотите си, пиперливите си гуми и сметката за парното. И сега какво, ще ме включиш ли в завещанието си – гразнеше го Зара. Нищо няма да ти дам – заявяваше Атанас. То аз и не искам друго, само шапката ти – настояваше Зара. Бейзболната шапка, която Атанас не сваляше от главата си. Хич не се надявай, завещал съм я на сина си, викаше Атанас. И така, и пак така.

Не живяха заедно повече от няколко дни. Атанас отиде на лекар, той го засили по усвояването на една хирургична пътека и пътеката го отведе на оня свят преди две години малко преди Коледа. Зара пак остана сама, една крушка няма кой да ѝ смени, ако изгори. Крушката изгоряла преди Великден и Зара се сетила, че в дъното на един гардероб има резервна. Бръкнала и напипала нещо непознато. Извадила го – чисто нова бейзболна шапка в дамски цвят. Скрита от Атанас, чакаща Коледа, за да ѝ бъде подарена. На Коледа него вече го нямаше, шапката се появи по Великден. За да ѝ каже всичко, което Атанас не успя в бързата си смърт. Смъртта не може да спре думите, когато не са лъжовни.

Ту в САЩ, ту в България Атанас Славов

написа 50 книги, а на надгробната му плоча има две изречение. Едното той казваше вместо въздишка: „Тъй ш’ий тя...“ В мрамора са го издълбали по-съвместимо с граматиката: „Тъй ще е тя...“ Докато беше жив, звучеше като смиряване, сега - като закон на диалектиката. Смъртта преоблича думите.

Второто изречение в мрамора е на английски: When I was One I had just begun. Това пък какво е? One е гума лъжовна поне колкото смъртта. Означава и един, и единица, и единен, The Evil one е сатаната, The One above е бог, какво ли още не е One, даже и банкнота от един долар. Гледах мрамора и търсех смисъл. Клонях към „единен“.

Атанас Славов не признаваше никаква църква. Били като болниците, там ходел само хора, на които нещо трябва да им се закърпи. Помнеше благите ръце на Петър Дънов, с кого са били комшии. Написа книга за светския живот на Дънов. Гадеше му се от днешното Бяло братство. Имаше си религия, на която беше единствен член. Твърдеше, че трябва да се живее валчесто – във всички посоки. Така човек ставал единен, истински и съзвучен, като приемал всички свои черти. Затова си мислех, че

ни е оставил някаква такава мъдрост – всичко започва едва след като човек стане единен.

Писах на Пенка в САЩ, гъщерята на Атанас. „Откъде е това изречение, кажи ми.“ Пенка отговори веднага. „Това са първите два реда от стихотворение на А. Милн, автора на „Мечо Пух“. Татко ги обичаше много и често ги мантруваше. В случая One се превежда като „на една годинка“. Когато татко избяга в САЩ, там вече имаше негови ученици. Един ден те се бяха събрали от различни краища и дойдоха в Ню Йорк да го видят. Донесоха му синя тениска, на която беше отпечатано това изречение: „Когато бях на една годинка, всичко едва започваше...“ Тази тениска е най-обичаната и най-бързо носената тениска в света. Затова избрах това изречение.“

Какво разочарование. Не ставало дума за философски завет. Написах на Пенка какво си бях въобразила – че е важно да приемем всички свои черти, защото едва тогава започва всичко... и т.н. „Твоето тълкуване е вярно, твоето – написа Пенка. – Нямам представа как търсех нещо, за което точно в този момент да се хвана. Падах свободно надолу, когато дойде писмото ти. Татко ме спря, като ми каза толкова важно нещо чрез теб. Той пак ми помогна, пак е до мен.“ Смъртта е морзова азбука, в някакъв момент чертичките и точките се превръщат в смисъл.

Намерих стихотворението на Милн. Броилка някаква. Когато бях на една... когато бях на две... и т.н. до когато бях на пет. А краят звучи така: „А сега съм на шест и съм толкова, толкова умен, че възнамерявам да остана завинаги на шест.“ Толкова години бях близо до Атанас Славов и едва сега разбрах голямата му тайна – той беше необикновен, защото беше останал завинаги на шест. Смъртта запознава хората. Вече знам какво иска да ми каже Великден: нещата не приключват само защото са свършили. ■■